

Πληροφορίες: Αντωνίνα Παπαθανάσογλου (τηλ.:2131306804)
gl@synigoros.gr

κ. Κώστα Σκρέκα
Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας
secmin@ypen.gr

κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή
Υπουργό Υποδομών & Μεταφορών
gram-ypourgou@yme.gov.gr

Θέμα: Ζητήματα διαδικασιών απομάκρυνσης εγκαταλειμμένων δικύκλων

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν. 3094/2003 εξετάζει αναφορά σχετικά με την παράλειψη απομάκρυνσης εγκαταλελειμμένων δικύκλων στον Δήμο Γλυφάδας.

Στο πλαίσιο της διαμεσολάβησής μας αποστείλαμε σχετικά έγγραφα προς τον Δήμο Γλυφάδας, προς τη Δ/ση Διαχείρισης Αποβλήτων του ΥΠΕΝ και προς τη Δ/ση Επιβατικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Ως απάντηση στα ανωτέρω έγγραφα του Συνηγόρου του Πολίτη λάβαμε τα κάτωθι:

1. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 32381/05.11.20 έγγραφο της Δ/σης Καθαριότητας Κίνησης & Προστασίας Περιβάλλοντος του Δήμου Γλυφάδας, από το οποίο προκύπτει ότι τα δίκυκλα εξαιρούνται από την εφαρμογή του ΠΔ 116/2004 καθώς αυτό, σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/53/ΕΚ, προβλέπει διαδικασία απομάκρυνσης για τα τετράτροχα ή τρίτροχα οχήματα. Ως εκ τούτου, τα απόβλητα δικύκλων διαχειρίζονται από την υπηρεσία του Δήμου Γλυφάδας ως ειδικά απόβλητα. Σε σχετικό ερώτημα του Δήμου προς τη Δ/ση Διαχείρισης Αποβλήτων του ΥΠΕΝ, απεστάλη το υπ' αριθμ. πρωτ.: ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/103538/2719/25.11.19 έγγραφο, στο οποίο αναφέρεται ότι θεωρείται εύλογο, για τα εγκαταλειμμένα οχήματα, τα οποία βρίσκονται εκτός του πεδίου εφαρμογής του ΠΔ 116/2004 να αναφέρονται, κατ' αναλογία στον εσωτερικό κανονισμό καθαριότητας κάθε Δήμου, καθώς με το άρθρ. 12 παρ. 7 του ν. 1650/86 ορίζεται ότι: *«Παλαιά μέσα μεταφοράς και μηχανήματα ή τμήματά τους που έχουν εγκαταλειφθεί, θεωρούνται στερεά*

απόβλητα και περιέρχονται στην κυριότητα του οικείου δήμου ή κοινότητας». Εκτός των ανωτέρω, η αρμόδια Δ/ση του ΥΠΕΝ καταλήγει ότι με βάση τις διατάξεις του ν. 4042/12 για όλα τα οχήματα τέλους κύκλου ζωής επιβάλλεται η περιβαλλοντικά ορθή διαχείρισή τους, η οποία περιλαμβάνει και την παραλαβή και επεξεργασία από κατάλληλα αδειοδοτημένη μονάδα. Εντούτοις, η υποχρέωση διαχείρισής τους μέσω εγκεκριμένου συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης αφορά μόνο τα οχήματα που εμπίπτουν στο πλαίσιο εφαρμογής του ΠΔ 116/2004.

2. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 111700/27.11.20 έγγραφο από τη Δ/ση Επιβατικών Μεταφορών (Τμήμα Αστικών Επιβατικών Μεταφορών) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών στο οποίο, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι η εν λόγω Διεύθυνση του Υπουργείου εξαντλεί την αρμοδιότητά της στη ρύθμιση θεμάτων διαγραφής αυτοκινήτων οχημάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΠΔ 116/2004.
3. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/17837/371/02.03.21 έγγραφο της Δ/σης Διαχείρισης Αποβλήτων του ΥΠΕΝ (Τμήμα Διαχείρισης Αποβλήτων) από το οποίο προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι οι εγκαταστάσεις διάλυσης ΟΤΚΖ έχουν τη δυνατότητα να παραλαμβάνουν και δίκυκλα.

Πράγματι σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του ΠΔ 116/2004 το πεδίο εφαρμογής του αφορά: *«οποιοδήποτε όχημα χαρακτηρισμένο ως κατηγορία M1 ή N1, όπως ορίζεται στο Π.Δ. 431/1983 (Α' 160) όπως ισχύει, καθώς και τα τρίκυκλα μηχανοκίνητα οχήματα, όπως ορίζονται στην 21090/1874/1993 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 428) όπως ισχύει, πλην των τρίκυκλων μοτοσικλετών»*. Παρομοίως στο άρθρο 2 παρ. 1 της οδηγίας 2000/53/ΕΚ, σε ενσωμάτωση της οποίας εκδόθηκε το ανωτέρω ΠΔ, ως όχημα χαρακτηρίζεται: *«οποιοδήποτε όχημα χαρακτηρισμένο ως κατηγορία M1 ή N1, όπως ορίζεται στο παράρτημα II Α της οδηγίας 70/156/ΕΟΚ, καθώς και τα τρίκυκλα μηχανοκίνητα οχήματα, όπως ορίζονται στην οδηγία 92/61/ΕΟΚ, πλην των τρικύκλων μοτοσικλετών»*.

Στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων (ΕΚΑ) τα απόβλητα οχημάτων δεν προκύπτει να διαχωρίζονται ανά συγκεκριμένες κατηγορίες, καθώς ο σχετικός κωδικός (1601) αναφέρεται στα οχήματα στο τέλος κύκλου ζωής του από διάφορα μέσα μεταφοράς (συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών παντός εδάφους). Τονίζεται, δε, ότι πολλά στοιχεία προς επεξεργασία, τα οποία περιέχονται στα οχήματα και στα δίκυκλα, είναι χαρακτηρισμένα ως επικίνδυνα απόβλητα (πχ. φίλτρα λαδιού, κατασκευαστικά στοιχεία που περιέχουν υδράργυρο, υγρά φρένων κλπ.) και είναι υποχρεωτικό να διαχειρίζονται σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΚΥΑ 13588/725/28.03.06 *«Μέτρα όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ «για τα επικίνδυνα απόβλητα» του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991»*. Περαιτέρω, το άρθρο 14 του ν. 4042/12 (σε συμμόρφωση με το άρθρο 13 της οδηγίας 2008/99/ΕΚ) ορίζει τα εξής: *«Η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον, και ιδίως: α) χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για το νερό, τον αέρα, το έδαφος, τα φυτά ή τα ζώα, β) χωρίς να προκαλείται όχληση από θόρυβο ή οσμές, και γ) χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς το τοπίο ή οι τοποθεσίες ιδιαίτερου ενδιαφέροντος»*.

Από σχετική έρευνα του Συνηγόρου του Πολίτη προέκυψε ότι πολλοί δήμοι ακολουθούν για τα εγκαταλειμμένα δίκυκλα τις διοικητικές διαδικασίες που προβλέπονται στο ΠΔ 116/2004. Ωστόσο, η πρακτική αυτή δε βασίζεται σε κάποια διάταξη νόμου, η οποία να παραπέμπει στις διαδικασίες του εν λόγω ΠΔ. Τα εγκαταλειμμένα δίκυκλα, αφενός ως απόβλητα προσομοιάζουν με τα λοιπά οχήματα και αφετέρου αποτελούν και αυτά περιουσιακά στοιχεία και μέσο μεταφοράς, διαθέτοντας τα νομιμοποιητικά διακριτικά, ενώ υπόκεινται και σε σχετικά τέλη. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν τεθεί

υπόψη της Αρχής, δεν υπάρχει κάποια σχετική νομοθετική πρόβλεψη ούτε ως προς τις αμιγώς διοικητικές διαδικασίες απομάκρυνσης τους (χαρακτηρισμός δικύκλου ως εγκαταλειμμένου), ούτε και ως προς την τελική διαχείρισή τους σαν απόβλητα ΟΤΚΖ.

Με βάση τα ανωτέρω παρακαλούμε να εξετάσετε το προαναφερόμενο ζήτημα, ούτως ώστε να προβλεφθούν διαδικασίες διαχείρισης δικύκλων στο τέλος κύκλου ζωής τους, αφενός για τη διασφάλιση τήρησης σύννομων διαδικασιών κατά την απομάκρυνση τους και αφετέρου για την ορθή διαχείρισή τους ως απόβλητα, καθώς απαιτούνται ανάλογες διαδικασίες επεξεργασίας με τα λοιπά οχήματα.

Με την πεποίθηση ότι οι ανωτέρω απόψεις και προτάσεις θα βρουν πρόσφορο έδαφος και θα τύχουν της αναγκαίας εκτίμησης, παραμένουμε στη διάθεσή σας για παροχή περαιτέρω διευκρινήσεων και προσβλέπουμε σε ενημέρωση, συνεργασία και συζήτηση με τους υπηρεσιακούς παράγοντες των Υπουργείων σας, προκειμένου αυτές να καταστούν λειτουργικές και εφαρμόσιμες.

Με τιμή

Ανδρέας Ι. Ποπτάκης
Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποιήσεις:

- κ. Μανώλη Γραφάκο
Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Αποβλήτων
gensec.wst@ypen.gr

- κ. Γιάννη Ξιφάρá
Γενικό Γραμματέα Μεταφορών
ggmsec@yme.gov.gr

- ΥΠΕΝ
Δ/νση Διαχείρισης Αποβλήτων
a.arfanakou@prv.ypeka.gr

- Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών
Δ/νση Επιβατικών Μεταφορών
Τμήμα Αστικών Επιβατικών Μεταφορών
g.patsianos@yme.gov.gr

- Δήμος Γλυφάδας
Δ/νση Καθαριότητας & Περιβάλλοντος
e.soulele@glyfada.gr